

«ӘБІЛҚАС САҒЫНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**«Техника ғылымдары» кадрларды даярлау бағыты бойынша оқу-
әдістемелік бірлестігі – жобаларды басқару топтарының Республикалық
оқу-әдістемелік кеңесінің (ОӘБ-ЖБТ РОӘК) кеңейтілген мәжілісінің
№ 1 ХАТТАМАСЫ**

Қарағанды қ.

29 қаңтар 2025 ж.

Модератор: Б.Р. Нусупбеков, Басқарма мүшесі - Академиялық мәселелер жөніндегі проректор.

Қатысқандар: «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ Басқарама төрағасы - Ректор, жобаларды басқару тобының 116 мүшесі (офлайн, онлайн форматта), жұмыс берушілер, «Атамекен» ҚР ҰКП өкілдері, шетелдік сарапшылар, ҚР ЖОО өкілдері.

Шақырылғандар: 15 өнеркәсіп өкілдері, жұмыс беруші өнеркәсіп басшылары, БАҚ өкілдері.

Күн тәртібі:

1. Қазіргі заманғы тау-кен өнеркәсібі үшін мамандарды даярлау жүйесін жетілдіру.

Баяндамашы: Имашев Аскар Жанболатович, «Тау-кен ісі және пайдалы қазбаларды өндіру» жобасының ОӘБ-ЖБТ жетекшісі, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ «Пайдалы қазбалар кен орындарын өндіру» кафедрасының меңгерушісі, PhD, қоғамдастырылған профессор.

2. Корпоративтік әлеуметтік жауапкершіліктің кадр тапшылығы мәселесін шешудегі рөлі.

Баяндамашы: Кочимова Арайлым Киясовна, «Семизбай- U» ЖШС HR департаментінің директоры.

3. «Kazminerals Bozshakol» -дің техникалық жақсартулары.

Баяндамашы: Жалбыров Жанибек Даулетханович, «KazMinerals» ЖШС №1 байыту фабрикасының бастығы.

4. Әртүрлі

4.1. Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті жанындағы ОӘБ -ЖБТ 2024-2025 оқу жылына құрам мүшелерін бекіту.

Баяндамашы: Нусупбеков Бекболат Рақышұлы, т.ғ.к., профессор, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ, Басқарма мүшесі- академиялық мәселелер жөніндегі проректоры, ОӘБ-ЖБТ төрағасы.

4.2. Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті жанындағы ОӘБ-ЖБТ 2024-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспарын бекіту.

Баяндамашы: Исатаева Фарида Муратовна, ОӘБ-ЖБТ төрағасының орынбасары, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ «Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау» кафедрасының меңгерушісі, PhD докторы.

4.3 Оқулықтарға гриф (таңба) беру туралы.

Баяндамашы: Исатаева Фарида Муратовна, ОӘБ-ЖБТ төрағасының орынбасары, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ «Геология және пайдалы қазбалар кен орындарын барлау» кафедрасының меңгерушісі, PhD докторы.

Резолюция.

СӨЗ СӨЙЛЕДІ: Сагинтаева Сауле Саветовна, э.ғ.д., профессор, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ, Басқарма Төрағасы-Ректор. ҚР ҒжЖБМ Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің «Техника ғылымдары» білім беру саласындағы оқу-әдістемелік бірлестігі – жобаларды басқару топтарының кеңейтілген мәжілісіне қош келдіңіздер. Бүгінгі мәжіліске «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» базасындағы Оқу-әдістемелік бірлестігі жобаларды басқару топтары, яғни **1. Инженерия және инженерлік іс: Механика және металл өңдеу, Геофизикалық технологиялар және инжиниринг. 2. Өндірістік және өңдеу салалары: Тау-кен ісі және пайдалы қазбаларды өндіру. 3. Стандарттау, сертификаттау және метрология (салалар бойынша). 4. Гигиена және өндірісте еңбекті қорғау** жобалары үшін кадрлар даярлауды жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарынан ОӘБ-ЖБТ мүшелері, жұмыс берушілер, ҚР ҒжЖБМ, ҚР Парламент мәжілісінің депутаты, шетелдік сарапшылар, стейкхолдерлер өкілдері офлайн және онлайн форматта қатысып отыр. Аталмыш бағыттардың ішінде бүгінгі кеңейтілген мәжілісте **«Өндірістік және өңдеу салалары: Тау-кен ісі және пайдалы қазбаларды өндіру»** жобасына басымдылық беріледі.

СӨЗ СӨЙЛЕДІ: Бантов Канат Курмашевич, «Қазақстан бағалы металдар өндірушілер қауымдастығы» ЗТБ атқарушы директоры, қоғамдық ұйымның өкілі. Тау-кен металлургия кешені-Қазақстанның бәсекеге қабілетті және қарқынды дамып келе жатқан өнеркәсіп секторларының бірі. Кәсіпорындарды білікті кадрлармен қамтамасыз ету және қызметкерлер үшін қолайлы және қауіпсіз еңбек жағдайларын қолдау мәселелері біз үшін басым болып табылады. Орта есеппен ТМК-да 300 мыңнан астам адам жұмыс істейді. Бұл құрылыс және құрылыс материалдарын өндіруден бастап ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар мен машина жасауға дейін ТМК-мен айналысатын немесе негізі болып табылатын сабақтас салаларды есепке

алмағанда. Алайда, осы саладағы қазіргі кадрлық жағдай мұқият назар аударуды қажет етеді. Салада жоғары білікті мамандардың жетіспеушілігі, кадрлардың қартаюы байқалады. Сала қызметкерлерінің құрылымы көрсеткендей, төрттен бір бөлігі 50 жастан асқан адамдар, төрттен бір бөлігі 40-50 жас аралығында, яғни орта есеппен тау-кен өнеркәсібінде адамдардың жас санаты жұмыс істейді.

СӨЗ СӨЙЛЕДІ: Байгабелов Жанибек Алтынбекович, «Kazakhmys Smelting» ЖШС бас директоры, «Maker» ЖШС Қарағанды құю-машина жасау зауытының басқарма төрағасы, «Атамекен» ҚР ҰКП машина жасау комитетінің төрағасы, Қазақстан машина жасаушылар одағының Қарағанды облысы бойынша өңірлік өкілі. Мемлекет басшысы техникалық мамандарды даярлауды күшейту қажеттігі туралы бірнеше рет айтты. Өйткені, елдің технологиялық егемендігін ұлттық кәсіби кадрлар ғана қамтамасыз ете алады. Педагогикалық мамандықтардың үлгісі бойынша техника студенттеріне арналған стипендияларды бірнеше есе арттыру. Техникалық мамандардың дамуы мен өсуі үшін жағдай жасау, техникалық мамандар мен жұмысшы кәсіптерінің беделін шұғыл түрде арттыру, еңбекақы төлеу деңгейін арттыру, жас техникалық мамандар үшін көтергіш мамандарды бөлу практикасын енгізу. Бизнес пен оқу орындарының тиісті ынталандыру құралдарымен өзара іс-қимылы бойынша тәлімгерліктің тиімді жүйесін әзірлеу.

Жоғарыда айтылғандарды қорытындылай келе, жоғары кәсіптік білім беру проблемаларына мыналар жатады:

1. еңбек нарығының кәсіптік білім беруді дамытуға әсері.
2. білім беру бағдарламаларын қалыптастыру процесіне жұмыс берушілердің жеткіліксіз қатысуы.
3. мамандарды үнемі қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру қажеттілігі.
4. кәсіптік білім берудегі технологиялардың жеткіліксіз рөлі және кәсіптік білім беруде оқытудың инновациялық тәсілдерін жеткіліксіз қолдану.

СӨЗ СӨЙЛЕДІ: Исроилов Мансуржон Абдусаматович, PhD докторы, шетелдік сарапшы, Ислам Каримов атындағы Ташкент мемлекеттік техникалық университеті (Өзбекстан).

I. ТЫҢДАЛДЫ: Имашев Аскар Жанболатович, Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті мамандарды даярлаудың жоғары стандарттарына қол жеткізу үшін түрлі жоғары оқу орындарының күш-жігерін біріктіре отырып, Қазақстанның білім беру жүйесінде аса маңызды рөл атқарады. «Өндірістік және өңдеу салалары: тау-кен ісі және пайдалы қазбаларды өндіру» бағыты бойынша білім беру бағдарламалары тобы бойынша бөлінген гранттар санына жүргізілген мониторинг бөлінген

гранттардың ең көп саны 2023 жылға тиесілі екенін көрсетті, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 514-ке артық. Алайда, 2024 жылы олардың саны 124-ке аз болған.

Соңғы 3 жылда тау-кен өндіру саласына дайындық бағыттары бойынша бакалавриатта білім алушылар контингентін талдау көрсеткендей, білім алушылардың орташа саны 434 адамнан 558 адамға дейін өскен (слайд материалы қоса ұсынылады).

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%;

қарсы болғандар – жоқ,

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: Имашев А.Ж. баяндамасы есепке алынсын.

II. ТЫҢДАЛДЫ: Кочимова Арайлым Киясовна, кадр тапшылығы- бұл қазіргі заманғы ұйымдар үшін, әсіресе өндіруші өнеркәсіп сияқты нақты салаларда өткір проблемалардың бірі. Қазақстанда уран өндірумен және өндеумен айналысатын «Семізбай-У» ЖШС компаниясы үшін кадр мәселесі білікті мамандардың жетіспеушілігімен, кадрлар айналымының жоғары деңгейімен, таланттардың басқа өңірлерге немесе салаларға кетуімен және басқа факторлармен байланысты.

Сондықтан біздің компания үшін корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік (КӘЖ) осы мәселелерді шешуде маңызды рөл атқарады, өйткені оны стратегиялық енгізу компанияның жұмыс беруші ретіндегі тартымдылығын арттыруға және қызметкерлермен ұзақ мерзімді қарым-қатынасты нығайтуға ықпал етеді (слайд материалы қоса ұсынылады).

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%

қарсы болғандар – жоқ

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: Кочимова А.К. баяндамасы есепке алынсын.

III. ТЫҢДАЛДЫ: Жалбыров Жанибек Даулетханович, бастапқы мазмұнның төмендеуі жаңа жобаларды, инновациялық көзқарастарды және өнеркәсіптік секторға прогрессивті көзқарасты дамытуға ынталандыру болып табылады. «Бозшакөл» кен орнын Р. А. Борукаев 1930 жылы геологиялық түсірілім өндірісінде ашты, содан кейін оны барлау басталды. 1949 жылға дейін бұл бағыттағы жұмыстар негізгі сынамаларда жүргізілді. 2011 жыл - өндірістік алаңның бастапқы инфрақұрылымы қолданыстағы магистральдық автомобиль жолдары мен теміржол жолдарының жанында орналасқан, бұл дайындық жұмыстарын қысқа мерзімде аяқтауға мүмкіндік берді. Jameson флототехникасы-қарапайым, тиімді және сенімді флотация технологиясы (слайд материалы қоса ұсынылады).

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%

4

қарсы болғандар – жоқ

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: Жалбыров Ж.Д. баяндамасы есепке алынсын.

IV. ӘРТҮРЛІ:

4.1 Нусупбеков Б.Р., «Техника ғылымдары» кадрларды даярлау бағыты бойынша оқу-әдістемелік бірлестігі – жобаларды басқару топтарының Республикалық оқу-әдістемелік бірлестігіне барлығы 114 адам мүшелік етеді. 3 шетелдік сарапшы бар. Жұмыс берушілер мен «Атамекен» ҚР ҰКП өкілдері кіреді (тізім ұсынылады).

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%.

қарсы болғандар – жоқ.

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті жанындағы ОӘБ -ЖБТ 2024-2025 оқу жылына құрам мүшелері тізім бойынша бекітілсін.

4.1 Исатаева Ф.М., Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті жанындағы ОӘБ-ЖБТ 2024-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспары: 2025 жылдың 29 қаңтары, 28 наурыз, 16 мамырда 3 отырыс өткізу ұсынылады (слайд материалы қоса ұсынылады).

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%.

қарсы болғандар – жоқ.

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті жанындағы ОӘБ-ЖБТ 2024-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспары бекітілсін.

5.3 ТЫҢДАЛДЫ: Исатаева Ф.М., Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің «Техника ғылымдары» білім беру саласындағы оқу-әдістемелік бірлестігі - жобаларды басқару топтарының **«Инженерия және инженерлік іс: Механика және металл өңдеу»** жобасына «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ, **авторы: Т. М. Бузауовадан «Металды кесу теориясы»** атты қазақ тіліндегі оқулыққа таңба (гриф) беру ұсынысы түсті. Оқулық барлық талаптарға: ЖОО бірінші басшысының рұқсат хаты, ЖОО Ғылыми кеңес хаттамасының үзіндісі, Білім беру бағдарламасының силлабусы, ішкі және сыртқы рецензиялар, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ Оқу-әдістемелік бірлестігі жобаларды басқару топтарының Механика және металл өңдеу жобасының жетекшісінің рецензиясы ұсынылып, сәйкес келеді. **Антиплагиат: 97,7 %.** Оқулық 6B07104 –«Машина жасау», 6B07105 «Машина жасаудағы цифрлық технологиялар» білім беру бағдарламаларының білім алушыларына арналады.

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%.

қарсы болғандар – жоқ.

қалыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: «Инженерия және инженерлік іс: Механика және металл өңдеу» жобасы бойынша «**Металды кесу теориясы**» оқулығына ОӘБ-ЖБТ РОӘК таңбасы (грифі) беріле отырып, басылымға ұсынылсын. **Авторы: Т. М. Бузауова.**

2 Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің «Техника ғылымдары» білім беру саласындағы оқу-әдістемелік бірлестігі – жобаларды басқару топтарының «**Инженерия және инженерлік іс: Механика және металл өңдеу жобасына**» «Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті» КеАҚ, **Авторлары: Е.Т. Абильмажинов, С.М. Мансуров, Е.Я. Шаяхметовтардан «Машина бөлшектері мен конструкциялау негіздері»** атты қазақ тіліндегі оқулыққа таңба (гриф) беру ұсынысы түсті.

Оқулық барлық талаптарға: ЖОО бірінші басшысының рұқсат хаты, ЖОО Ғылыми кеңес хаттамасының үзіндісі, Білім беру бағдарламасының силлабусы, ішкі және сыртқы рецензиялар, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ Оқу-әдістемелік бірлестігі жобаларды басқару топтарының Механика және металл өңдеу жобасының жетекшісінің рецензиясы ұсынылып, сәйкес келеді. **Антиплагиат: 90%.** Оқулық В064 – «Механика және металл өңдеу» білім беру бағдарлама тобы білім алушыларға, М103 – «Металл өңдеу және механика» бағыты бойынша магистратурада білім алушыларға арналады.

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%.

қарсы болғандар – жоқ.

калыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: «Инженерия және инженерлік іс: Механика және металл өңдеу» жобасы бойынша «**Машина бөлшектері мен конструкциялау негіздері**» оқулығына ОӘБ-ЖБТ РОӘК таңбасы (грифі) беріле отырып, басылымға ұсынылсын. **Авторы: Е.Т. Абильмажинов, С.М. Мансуров, Е.Я. Шаяхметов.**

3 Республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің «Техника ғылымдары» білім беру саласындағы оқу-әдістемелік бірлестігі – жобаларды басқару топтарының «**Гигиена және өндірісте еңбекті қорғау**» «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ, **Авторлары: Б.К. Макашев, Н.М. Сулейменовтен «Еңбек қорғаудың практикалық ұғымдары»** атты қазақ тіліндегі оқулыққа таңба (гриф) беру ұсынысы түсті.

Оқулық барлық талаптарға: ЖОО бірінші басшысының рұқсат хаты, ЖОО Ғылыми кеңес хаттамасының үзіндісі, Білім беру бағдарламасының силлабусы, ішкі және сыртқы рецензиялар, «Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ Оқу-әдістемелік бірлестігі жобаларды басқару топтарының Механика және металл өңдеу жобасының жетекшісінің рецензиясы ұсынылып, сәйкес келеді. **Антиплагиат: 98,9 %.** Оқулық 6В11201 – «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» білім беру бағдарламасының білім алушыларына және еңбекті қорғау саласының өндірістегі мамандарына арналады.

Дауыс бергендер: Қолдағандар – 100%.

қарсы болғандар – жоқ.

калыс қалғандар – жоқ.

ҚАУЛЫ ЕТТІ: «Гигиена және өндірісте еңбекті қорғау» жобасы бойынша «Еңбек қорғаудың практикалық ұғымдары» оқулығына ОӘБ-ЖБТ РОӘК таңбасы (грифі) беріле отырып, басылымға ұсынылсын. **Авторы:** Б.К. Макашев, Н.М. Сулейменов.

РЕЗОЛЮЦИЯ:

1. Жұмыс оқу жоспарлары көбінесе ғылым мен техниканың соңғы жетістіктерін ескермейді. Қазіргі заманғы тау-кен технологияларының, тау-кен-геологиялық және тау-кен техникалық жағдайларының талаптарына жұмыс оқу жоспарларын жаңғырту және жаңарту барған сайын өзекті болып отыр. Minor бағдарламасын қамтамасыз ету үшін курстарды жоспарлау, пәндер мен модульдер жиынтығы белгілі бір ретпен ұсынылады.

2. Жоғары оқу орындарының тау-кен кәсіпорындарымен шектеулі өзара іс-қимылы түлектердің нақты еңбек жағдайларына жеткіліксіз дайындалуына әкеледі, осыған байланысты soft skills білім алушыларына өндірістегі адамдармен қарым-қатынас жасау, басқаларды тыңдау және түсіну, эмпатия көрсету, проблемаларды шешу, шығармашылық, сыни және жүйелі ойлау қабілеттерін білдіретін құзыреттерді алу үшін тәжірибеге бағытталған оқыту технологиясын енгізу, шешім қабылдау, уақытты тиімді ұйымдастыру, жауапкершілікті өз мойнына алу, кәсіби дайындық деңгейін арттыру.

3. Орнықты даму қағидатын қамтамасыз ету үшін білім алушылардың жауапты жер қойнауын пайдалану бойынша құзыреттілігін алуына оқу жұмыс жоспарларын әзірлеу кезінде назар аудару ұсынылады, бұл тау-кен кәсібінің техникалық аспектілерін ғана емес, олардың қоршаған ортаға және тұтастай қоғамға әсерін де ескеруге мүмкіндік береді.

**ОӘБ - ЖБТ РОӘК төрағасы,
Басқарма мүшесі -
Академиялық мәселелер
жөніндегі проректор**

Б. Р. Нусупбеков

Хатшы

А. Авдолхан